

XALQ TA'LIMI

ISSN 2181-7839

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA'LIMI VAZIRLIGINING
ILMIY-METODIK JURNALI

Muassis:

O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi

PUBLIC EDUCATION

SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL
MINISTRY OF PUBLIC EDUCATION OF THE
REPUBLIC OF UZBEKISTAN

2021

2-son
(Maxsus)

Jurnal 1918-yil dekabr oyidan chiqqa boshlagan
O'zMAA tomonidan 2013-yil 4-martda qaytadan ro'yxatga olinib, 0104-raqamli guvohnoma berilgan.

TOSHKENT

TAHRIRIYAT

4 Oliy ta'limda kredit-modul tizimi – ta'limning mehnat bozoriga transformatsiyasidir

TA'LIM VA TARBIYA NAZARIYASI

Sh. Mardonov, O. Jabborova	6	Ta'lim jarayoniga innovatsiyalarni tatbiq qilishning tashkiliy-pedagogik jihatlari
A. Abdullayev	9	Boshlang'ich ta'limda jismoniy tarbiya darslarini sog'lomlashtirishga yo'naltirish metodikasi
D. Maxmudova	12	Maktabgacha yoshdagи bolalarni estetik tarbiyalash muammosiga nazariy yondashuvlar
M. Musurmonova	16	Umumiy o'rta ta'lim maktablari boshlang'ich sinflarida ta'lim sifatini oshirishda "Matematika" fanining ahamiyati
R. Musurmanov, M. Musurmonova	20	Umumiy o'rta talim maktablarida pedagogik konfliktlar va ularning profilaktikasi muammolari xususida
F. Ochilov	23	Umumiyo'rta ta'llimmaktablari boshlang'ich sinf o'quvchilarining amaliy faoliyatini takomillashtirishda "Atrofimizdagi olam" va "Tabiatshunoslik" darslarining ahamiyati
B. Axmadaliyev	27	Umumiy o'rta ta'lim maktablari boshlang'ich sinf o'quvchilarining estetik bilimlarini va ijodkorlik qobiliyatlarini shakkantirishda texnologik ta'lim darslarining ahamiyati
G. Tojiboyeva, Z. Suleymanova	31	Boshlang'ich sinf o'quvchilari nutqini o'stirishda didaktik o'yinlarining roli
U. Sermatova	35	Millat ruhini saqlash yo'lida
F. Atabekov	39	Bola tafakkurining rivojlanishida jismoniy tarbiya mashhg'ulotlarining o'mni
O. Jabborova	43	Yangi ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlarda boshlang'ich ta'limgni rivojlantirishning pedagogik muammolari
M. Achilova	46	Shaxsning jismoniy, psixologik rivojlanishida pedagogikaning roli
D. Po'latova	50	Xalq ta'limi tizimida "Barkamol avlod" maktablari
Z. Umarova	54	Ta'lim muassasalaridagi nizolarni hal qilish

TA'LIM VA TARBIYA METODIKASI

M. Abdullayeva	57	Pedagogik va tarbiyaviy ishlар metodikasi
G. Kuzmanova, B. Alimov, N. Beketov	61	Uchinchi tartibli tenglamalar
X. Gulyamova	65	Umumiy o'rta ta'lim maktablarining boshlang'ich sinflarida o'qish metodikasi
R. Nosirova	69	Maktabgacha ta'limga metakognitiv ko'nikmalarni shakkantiruvchi metodlarni qo'llash orqali bolalarni mактабга тайярлаш

ZAMONAVIY TA'LIM TEXNOLOGIYALARI

D. Mutalova	73	Ta'lim klasteri talabalarni innovatsion kasbiy tayyorlashning innovatsion asosi sifatida
L. Boliyeva	76	Oliy ta'limga "Steam" texnologiyasidan foydalanishning didaktik imkoniyatlari

X. Gulyamova,
U. Shermatova **79** Ta'lim texnologiyalari asosida o'quvchilarni xalqaro "pirls" nazoratiga tayyorlash

A. Karimjonov,
O. Jabborova **83** Umumiy o'rta ta'lim maktablari boshlang'ich sinflarida "tarbiya" fanini o'qitishning zamonaviy texnologiyasi

Z. Shanasirova **86** Bolalarni maktabga tayyorlashda multimedia vositalaridan foydalanish afzalliklari

MILLIY TA'LIM TEXNOLOGIYALARI

R. Nosirova,
N. Rustambekova **89** O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-ylgacha rivojlantirish konsepsiyasini amaliyatga joriy etish texnologiyalari

JISMONIY TARBIYA VA SPORT

E. Soatov **93** Sportchilarning jismoniy tayyorgarligini oshirishda ularning psixologik holatini o'rganish

F. Abdullayev
B. Abdullayeva **97** Maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarning jismoniy rivojlanishida jismoniy mashqlarning o'mi

A. Jo'raboyev **101** Jismoniy tarbiya va sportning bola tafakkuriga ta'siri

E. Hurramov **104** Maktabgacha ta'lim muassasalaridagi jismoniy tarbiya mash'ulotlariga umumiy tasnif

MAKTABGACHA TA'LIM

N. Maripova **107** Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarga noan'anaviy applikatsiya yasash usullarini o'rgatish

A. Sanakulova **111** Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik jarayonlar samaradorligini oshirish bo'yicha ayrim takliflar

Z. Teshabayeva **114** Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish o'yin faoliyati shakllarini tashkil etish

L. Narimbayeva **117** Maktabgacha yoshidagi bolalar hayotida teatrning roli

N. Urinova,
A. Abdullayev **121** Ilk yoshidagi bolalarning rivojlanishida nutqning ahamiyati

Z. Nasirova **124** Maktabgacha yoshidagi bolalar nutqini o'stirishda tilning fonetik, leksik va grammatick aspektlari

S. Xolmatova **128** Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning matematik tafakkurini shakllantirish omillari

ILM, MA'RIFAT VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR

Z. Narimbetova **131** Matematika darslarda o'quvchilar ijodkorligini rivojlanishda axborot-kommunikatsion texnologiyalarning o'mni

ТЕОРИЯ ОБРАЗОВАНИЯ И ВОСПИТАНИЯ

Ш. Марданов,
У. Закирова **134** Об основных понятиях педагогических ценностей

Ю. Кушназарова **138** Теоретические исследования в математике

ФИЗИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА И СПОРТ

Р. Гимазутдинов **141** Знания по физической культуре – основа физкультурного образования дошкольников

Nodira MARIPOVA,

Chirchiq davlat pedagogika instituti “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi o’qituvchisi

MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTLARIDA BOLALARGA NOAN’ANAVIY APPLIKATSIYA YASASH USULLARINI O’RGATISH

Annotatsiya

Mazkur maqolada maktabgacha ta’lim tashkilotlarida bolalarga noan’anaviy applikatsiya yasash usullarini o’rgatish to’g’risida fikr-mulohazalar bayon etilgan.

Kalit so’zlar. Applikatsiya, usul, maktabgacha ta’lim, qobiliyat, kuzatuvchanlik, san’at asari, nanotexnologiya, metodika.

В этой статье обсуждаются идеи для обучения детей тому, как делать нетрадиционные приложения в дошкольных учреждениях.

Ключевые слова. Применение, метод, дошкольное образование, умение, наблюдение, произведение искусства, нанотехнология, методология.

This article discusses ideas for teaching children how to make non-traditional applications in preschool.

Key words. Application, method, early childhood education, skill, observation, artwork, nanotechnology, methodology.

Hozirgi vaqtida davlatimizning ijtimoiy va iqtisodiy hayotida keskin o’zgarishlar ro’y berdi, nanotexnologiya va axborotlashtirish davri keldi, jamiyatdan tashqrarda fikrlay oladigan, ijodiy faoliyatga tayyor, o’z faoliyatining ijodiy mahsulotlarini yaratishga qodir bo’lgan tashabbuskor insonlar kerak. Psixologik nuqtayi nazardan, maktabgacha yoshdagagi bolalik ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish uchun qulay davrdir, chunki bu yoshda bolalar juda qiziquvchan bo’lishadi. Atrof-olamni tezroq o’rgangisi keladi. Shu tufayli go’zallik tuyg’usini rivojlantirish, yuqori estetik didni, san’at asarlarini tushunish va qadrlash qobiliyatini, tabiatning go’zalligi va boyligini shakllantirish kerak.

Tasviriy faoliyat metodikasida rasm solish, loydan buyum yasash metodikasi bilan bir qatorda applikatsiya ham asosiy ishlardan biri sifatida maktabgacha ta’lim muassasasi dasturiga kiritilgan. Applikatsiya mashg’uloti bolalarning har tomonlama o’sishida katta ahamiyatga ega. U bolalardagi xayolni, fantaziyasini uyg’otadi, ijodini yaratadi, kuzatuvchanligini faollashtiradi, diqqat va tasavvurini, irodasini tarbiyalaydi. Qo’ll malakasini, qo’ll harakatlarini, shaklni sezishni, mo’ljallay olish, rang sezish hissini rivojlantiradi.

Tadqiqotchilar fikriga ko’ra, insonlar eng kuchli rang sezishda 1300 xil rangni ajrata olish qobiliyatiga ega bo’lar ekan. Rang sezishni o’stirish orqali bolalarda estetik tarbiya qobiliyatini tarbiyalanadi. Qirqish texnologiyasini egallagan holda qog’ozdan predmetli, mazmunli, dekorativ applikatsiya, quritilgan o’simlikdan, somondan applikatsiya kabi ishlarni bajaradilar.

“Applikatsiya” so’zi lotincha so’zdan olingan bo’lib, “joylashtirish” va “qo’llash” degan ma’nolarni anglatadi. Applikatsiya tasviriy faoliyatning bir turi sanaladi. Applikatsiyada ishlatalidigan xomashyo o’ziga xosligi bilan ajralib turadi. Qog’oz, somon, quritilgan o’simlik o’ramga joylashtirilib, turli xil yelim bilan yopishtiriladi. Mato, charm, jun, paxmoq kabilarga esa tiqiladi. Applikatsiya bir xil rangli yoki ko’p rangli bo’ladi. Bir xil

applikatsiya grafik tus bersa, ko'p ranglisi esa go'zallik baxsh etadi. Unda ham, bunda ham badiiylik bo'ladi. Applikatsiyada chamalash va buyumning hajmiy tasviri xarakterli bo'ladi. Applikatsiya o'ziga xosligi katta doirachalardan iborat.

Rang applikatsiyani ifodalash darajasini oshiruvchi vositadir. Shuning uchun applikatsiya ishida ranglarning uyg'unlashuviga mos tushishi xayoliy va dekorativ kompozitsiyaning ifodaliligi garmoniyasini izlab topishdir. Applikatsiya bolalarda qog'ozda kompozitsion uquvni bilishga sharoit yaratadi. Bola tayyorlagan applikatsiya ishi estetik talabga javob berishi lozim. Applikatsiya predmetning umumiyligi, tipik va individual belgisini ko'ra olishga o'rgatadi, ularning o'zaro bog'liqligi, butun, qismlar, rita, simmetik chamalash rivojlanadi, predmetning shaklini, rangini bosqichma-bosqich ko'rsatish malakasini ko'rsata oladi.

Applikatsiya badiiy ishlarni oddiy va mos vosita orqali, real asosni saqlagan holda amalga oshiruvchi faoliyatdir. Masalan, mustaqil asar pannolar, surat, plakat. Ilstrativ tasvir, elementar matematikaga o'rgatuvchi ko'rgazma qurol, tabiat, nutq o'stirish metodikasi uchun ijodiy o'yin, o'yinchoq, 8-mart bayram sovg'asi, qurolli kuchlar va boshqa bayramlarda bezatish uchun devoriy gazeta, ko'rgazmalarni misol tariqasida aytish mumkin. Maktabgacha ta'llim muassasasini bezatish ishlarida ham bolalar applikatsiya ishlarining o'rni beqiyos.

Applikatsiya ishini bajarishda ishlatiladigan kerakli asbob-uskunalar. Asboblar ishlatilishiga mos bo'lishi bilan birga, estetik talabga javob berishi kerak. Ayrim kerakli ashyni "pape-mame" usulida qaychi qo'yish uchun qalamdon yasash, mo'yqalam qo'ygichni esa qalin kartondan yasash mumkin. Applikatsiya uchun kerakli ashyo murakkab emas; qaychi, yelim uchun mo'yqalam, oddiy qalam, qiyqim uchun quticha, lattacha, gazeta qog'ozi.

Qaychi – uchi to'g'ri, katta-kichik bo'lib, katta qaychi – 14-20 sm, to'g'ri, uchi uchli va aylanali katta tasvirlarni qirqish uchun ishlatiladi.

Kichik qaychi – 8-10 sm, mayda detallarni qirqish uchun qaychi o'tkir bo'lishi kerak. Stakanga qaychi uchi pastga qaratilgan holda qo'yilishi, boshqa odamga uzatganda ham uchini ushlagan holda uzatish kerak, qaychi ko'ndalang turganda qo'lni silkitish, o'qtalish mumkin emas. Unda ko'rsatish sifatida foydalanish mumkin emas.

Yelim uchun mo'yqalam. Masalan, 2-3 ta mo'yqalamga ega bo'lish kerak. Mo'yqalam applikatsiya mazmunining katta-kichikligiga bog'liq. Katta hajmdagi applikatsiyaga uchi enli mo'yqalam, mayda detallarga esa, kichik mo'yqalamdan foydalanish maqsadga muvofiq. Ish tugagandan so'ng, mo'yqalamni yaxshilab yuvib, artib, quritib, mo'yining tuzilishini saqlash uchun mo'yini yuqoriga qilib qo'yish kerak.

Mo'yqalam qo'ygich – yelim ishlatishda yelimning ortiqchasi surkalib ketmasligi, stolni iflos qilmasligi uchun ishlatiladi.

Qalam, masalan, tasvir konturini chizish uchun oddiy, M va TM (yumshoq, yarim yumshoq) qalam ishlatiladi. Ular yaxshi ochilgan bo'lishi lozim. Kontur chizishda ruchka va kamyoviy qalamni ishlatish, mumkin emas.

Yelim uchun plastmassa idishlar, sopol taqsimchalar tanlanadi. Ishlatib bo'lingandan so'ng tezda yuvib qo'yish kerak.

Applikatsiya mavzuli yoki qirqilgan dekorativ shakllarni asosiy fonda, turli predmetlar yordamida badiiy bezash uchun ishlatiladigan xalq amaliy san'atining bir turi. Applikatsiyaning o'ziga xos jihatlari mavjud. Applikatsiya mashg'ulotlari bolaning tasviriy malakalarini shakllantirishga va ijodiy qobiliyatlarini o'stirishga yordam beradi. Applikatsiya o'z ichiga xayolni, tasvirni, go'zallikni ko'ra olish qobiliyatlarini oladi. Applikatsiya mashg'ulotlariidan olgan malakalarini bolalar boshqa faoliyatda ham qo'llashlari

mumkin. Applikatsiya mashg'ulotlarini to'laqonli o'tkazish uchun material va jihozlarni oldindan tayyorlab qo'yish muhimdir.

Applikatsiyani o'rgatish, material bilan tanishish, turli shakllarni qirqa olish malakalarini egallash, ularni ma'lum tartibda joylashtirish, obraz va syujetga mos ravishda yopishtirishni talab qiladi. Applikatsiyani o'rgatish bolalarning qabul qilish jarayonini o'stirishga asoslanadi. Shakl, hajm, rang, predmetning o'zaro munosabatlari haqidagi taassurotlarni boyitish, bolalarni mashg'ulot vaqtida fikrlash va (taassurot) tasavvurni ishlatalishga yordam beradi. Ammo har bir yosh guruhlarda applikatsiya mashg'ulotlarida qo'llaniladigan ta'limiy usullar o'ziga xos xususiyatga egadir.

Maktabgacha ta'lim muassasasida o'tkaziladigan applikatsiya mashg'ulotlari bolalarda sezish qobiliyatlarining rivojlanishiga ta'sir etib, ularni estetik jihatdan tarbiyalashga va ijodiy faolligini shakllantirishga, shuningdek, mehnat ko'nikmalarini shakllantirishga va ularda xarakterning irodaviy xususiyatlarini vujudga kelishiga yordam beradi. Applikatsiya mashg'uloti jarayonida bola rang va uning jilosi (ottenkasi) bilan tanishadi, mashq qiladi, shakl va predmetning tuzilishini bilishga o'rganadi. Ritm va simmetriya haqidagi tushunchalari kengayib borib, qog'oz varag'ida mo'ljallay olishga o'rganadi. Bolalar applikatsiya faoliyatida rang va uning uyg'unlashuvi bilan juda ko'p marta mashq qiladilar, shuning uchun ular ko'plab rang va uning uyg'unlashuvini tezda esda saqlab qoladilar va bir-biridan ajrata oladilar.

"Rangni sezish – estetik sezishning, umuman eng ommabop shakli hisoblanadi". Buning uchun uni rivojlantirish natijasida biz bolalarning estetik tarbiyasiga ta'sir ko'rsatamiz. Ular shu asosda shaklning go'zalligini, ritm va simmetriyanı bilishga, sezishga o'rganadilar. Bolalar ritm va simmetriyaning qoidasini bilib olishlari natijasida ular shaklning tartibli joylashishidan xursand bo'ladilar va aksincha, tartib-qoidanining buzilishi bolani asabiylashtirib yuboradi. Bolalar bu holatni xunuk, tartibsiz, buzuq sifatida tasavvur etadilar. Applikatsiya mashg'ulotlarida bolalar ko'pincha geometrik shakllar bilan munosabatda bo'ladilar natijada, ular tevarak-atrofdagi predmetlarda geometrik shakllarning abstrakt ko'rinishini ko'ra olishga o'rganadilar. Murakkab tuzilgan shakllarning tuzilishini yaxshiroq tushunishiga, ularni to'g'ri tahsil va sintez qilishga o'rganadilar. Bolalar geometrik shakllar bilan tanishishlari jarayonida hali o'zlariga tanish bo'lmagan figuralarning nomini to'g'ri aniqlashga o'rganadilar. Masalan, bolalar shaklning burchaklarini sanab, uning 3 ta yoki 4 taligini bilib oladilar va natijada uchburchak va to'rburchak, keyinchalik ularning o'zlarini mustaqil ko'pburchak kabi shakllarning nomini bilib oladilar. Applikatsiya mashg'ulotlarida bolalarning kattalik va fazoni mo'ljallah bo'yicha olgan tasavvurlari va qog'oz betini to'g'ri mo'ljallay olish kabi o'quvlari rivojlanadi. Bolalar shaklni yopishtirishda yelimsiz aloqa qilishlari natijasida, shaklni mantiqiy va ritmik holida joylashtirishga o'rganishlari asosida o'tasida, o'ngda, chapda, yuqorida, pastda, orqada, qarama-qarshi tomonda, atrofida kabi so'zlar bilan tanishib oladilar. Bolalarni qog'oz betiga nuqta qo'yib, mo'ljal olishga o'rgatish – ularning maktabda muvaffaqiyatlari o'qishlarining asosiy shartlaridan biridir.

Bolalar applikatsiya mashg'ulotlarida juda ko'p qimmatli mehnat malakalari va ko'nikmalarini egallaydilar. Ular ozoda, batartib yopishtirishga, o'z ish joylarini toza saqlashga va murakkab asbob hisoblangan qaychi bilan ishlashga o'rganadilar. Bularning barchasi bolalarning maktabdagi qo'l mehnati darsiga tayyorlaydi. Bolalar yengil va mayda qog'oz shakllari bilan ishlashlari natijasida, o'z harakatlarining tezligini to'xtatib turishga o'rganadilar. Mashg'ulot jarayonida ular oz bo'lsa-da, qiyinchilikni yengadilar, bu esa bolalar xarakterida irodalilik xususiyatini, chidam, sabr kabi fazilatlarni tarbiyalaydi.

Kichik guruhlarda applikatsiya qilishga o'rgatish. Maktabgacha ta'lif muassasasida applikatsiya mashg'ulotlari birinchi kichik guruh, ikkinchi kichik guruhdan boshlab olib boriladi. Bu guruhda barcha mashg'ulotlarda bolalarga kattalar tomonidan tayyor qilib berilgan shakllarni qog'ozga to'g'ri, turli xil joylashtirib terib chiqish va yopishtirish o'rgatiladi. Bu guruhda asosiy vazifa – bolalarga yelimlash usullarini o'rgatish hisoblanadi. Kattalar uchun oddiy hisoblangan bu malaka, qator harakatlarni ketma-ket bajarishdan iborat bo'ladi, ya'ni mo'yqalamni to'g'ri ushlab, unga ozgina yelim olish, shaklning teskarisi bilan qo'yib, yelimni butun shaklga tekis qilib surtib chiqish, chap qo'lining barmog'i bilan shaklni tutib turish, so'ng mo'yqalamga ehtiyojkorlik bilan qo'yib, shaklni sekin rang tomonini o'girib, qog'oz varag'ining kerak joyiga qo'yish va salfetka yordamida sekin bosish, chekkalari dan chiqib ketgan ortiqcha yelimni sekingina artib olish. Bu yoshdag'i bolalarga ana shu harakatlarni egallab olish, albatta oson emas. Eng sodda shakl kvadrat va doira uning uchun shu shakllardan ishni boshlash lozim. Yil davomida bolalar shu shakllarning nomini to'g'ri aytishni egallab olishlari lozim. Lekin butun yil davomida o'tkaziladigan applikatsiya mashg'ulotlarida faqat shu shakllar bilan kifoyalanib qolish bo'lmaydi. Bu guruhda bolalarda dastlab bir, keyin 2-3 qismdan tuzilgan predmetlarni (qo'ziqorin, bayroqcha, qorbobo, uy) yopishtirishga o'rganadilar. Shuningdek, yil oxiriga borib, bolalar olti-yetti xil rangning qizil, ko'k, sariq, yashil, jigarrangni to'g'ri aytib berishlari lozim. Bu guruh bolalariga qaychi berilmaydi, chunki bolalarning qo'l harakati yetarli taraqqiy etmagan va hali qurish nazorati yetarli bo'limganligi sababli bolalar qo'lidagi qaychi xavf tug'dirishi mumkin.

O'rta guruhda applikatsiya qilishga o'rgatish.

Bola hayotining 5-yiliga kelib, ham psixologik, ham jismoniy tomonidan o'sadi. Bu esa bolaning applikatsiya bo'yicha bajaradigan ishining sifat jihatidan o'zgarishiga olib keladi. Bolalar tuzilish jihatdan ancha murakkab bo'lgan predmetlarni tasvirlashga o'rganadilar.

O'rta guruh bolalari kichik guruhga nisbatan malaka va ko'nikmalarni ancha egal-lagan bo'ladilar. Bu guruh bolalari 2-3 qismlı emas, balki 4-5 qismdan iborat predmetlarni tuzishga o'rganadilar. Dastlab bu guruhga qaychi bilan ishslash kiritiladi. Bolalar qaychini to'g'ri ushlashga, uning richagini yopishga va ochishga to'g'ri qirqim olishga o'rganadilar. Buning uchun oldin eskiz, keyin esa enli yoki keng qog'oz tasmalar qirqishga o'rganadilar. Bu guruhda bolalar yelimlash malakasini egallahni davom etiradilar. Bola hayotining 5-yilida doira, kvadratdan tashqari, uchburchak, oval, uzun to'g'ri to'rburchakni biladi. Trapetsiya shaklini esa, kichik guruhda bo'lgani kabi, obrazli tasvirida davom etadi. Masalan, tom, qayiqcha, kichik guruhga yana qo'shimcha havo rang, pushti, kulrangni sezishga va to'g'ri aytishga o'rganadilar. Maktabgacha ta'lif muassasasining hamma guruhlarida ixtiyoriy applikatsiya mashg'ulotlari o'tkaziladi. Lekin o'rta guruh bolalariga o'yagan mazmunlari asosida tayyor shakllar beriladi. Katta guruhlarda bolalar o'zlarini o'yagan mazmunlari asosida qirqadilar. 6-7 yoshdag'i bolalar oldindan qiladigan ishlari mazmunining eskizini oddiy qalam bilan chizib olishlari, keyin esa shu eskizning detallarini applikatsiya qilishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Hasanboyeva O.U. va boshqalar. *Maktabgacha ta'lif pedagogikasi*. – T.: Ilm ziyo. 2006.
2. *Maktabgacha tarbiya pedagogikasi*. Loginova V.I., Samorukovalar P.G. tahriri ostida. – T.: O'qituvchi, 1991.
3. *Bolalar bog'chasida estetik tarbiya* (N.A. Vetlugina tahriri ostida). – T.: O'qituvchi, 1981.